

ע"פ 8721/14 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלונית, פלוני, פלונית

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 8721/14

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: פלוני

נגד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית
3. פלוני
4. פלונית

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז מיום
6.11.2014 בת"פ 8725-11-13 שניתן על ידי כבוד
סגנית הנשיא ו' מרוז

תאריך הישיבה: י"ב באלול התשע"ו (15.9.2016)

בשם המערער: עו"ד יאיר נדשי

בשם המשיבים: עו"ד סיגל בלום

פסק-דין

עמוד 1

ערעור על חומרת העונשים שגזר בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ו' מרוז) על המערער.

רקע עובדתי וגזר דינו של בית המשפט המחוזי

1. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה המערער, ביום 8.3.2013 התארסו המתלוננת ותאריך חתונתם נקבע ליום 17.8.2013. במהלך התקופה שבה היו השניים בני זוג, ובמיוחד לאחר האירוסין, אסר הנאשם על המתלוננת לצאת מביתה בלעדיו, בלש אחריה, הורה לה מה ללבוש, ועם מי להתראות ולשוחח. על פי עובדות האישום הראשון, ביום 8.6.2013 יצאה המתלוננת בליווי אחיה לבקר את אחותה בבית החולים. בדרכם לבית החולים ביקשו השניים לעצור בחנות מכולת ברמלה ולרכוש בה מצרכים, ובעודם בדרך התקשר המערער למתלוננת והביע תרעומת על כך שיצאה מהבית בלעדיו. במהלך השיחה הבחינה המתלוננת כי המערער מתקרב לעברה ומשנפגשו תפס המערער את ידה והורה לה לחזור לביתה. אחיה של המתלוננת ניסה להרגיע את המערער ובתגובה שלף המערער חפץ מתכתי מכיסו ואיים על האח שיילך משם אחרת יהרוג את המתלוננת. לאחר מכן הלם המערער באגרופו בפניה של המתלוננת וגרם לה שטף דם. בהמשך ולאחר שאמרה למערער "כי אלוהים ישבור את ידיו" היכה המערער את המתלוננת בשנית והדף אותה. בגין מעשים אלו יוחסו למערער עבירה של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש ועבירת איומים. על פי עובדות האישום השני, בעקבות האירוע שתואר לעיל, נפגשו ביום 15.6.2013 המערער ובני משפחתו עם בני משפחתה של המתלוננת בבית דודה. בפגישה הודיע נ., בן דודה של המתלוננת (להלן: נ.), כי היא אינה מעוניינת להינשא למערער והאירוסין מבטלים. משפחתו של המערער ניסתה לשכנע את משפחת המתלוננת לשקול שנית את החלטתה, אך בני משפחת המתלוננת הודיעו כי מבחינתם אין עוד קשר בין המשפחות. בעקבות הפגישה החליט המערער לגרום חבלה חמורה לבני משפחתה של המתלוננת ולצורך כך הוא הצטייד באקדח ובתחמושת. בשעה 19:30 לערך יצאו מהבית שלושה מאחיה של המתלוננת יחד עם נ. (להלן: בני המשפחה) לעבר רכבם שחנה בסמוך. באותה עת שהו ברחוב עוברי אורח ובהם שכנה שיצאה להליכה רגלית עם בעלה. בשלב זה הגיח המערער ונעמד מול בני המשפחה ובהתאם לתוכנית המוקדמת שרקם שלף את אקדחו וירה מספר יריות לעברם בכוונה לפגוע בהם, כשהוא קורא לעברם "מגיע לכם". כתוצאה מהירי נפגע נ. מכדור ברגלו והשכנה נפגעה מכדור בגבה. המערער נמלט מהמקום ונתפס על ידי המשטרה רק ביום 29.10.2013. כתוצאה מהירי נגרמו לנ. חבלות חמורות ברגלו ולשכנה נגרמו חבלות חמורות בבטנה, והיא נזקקה לאשפוז ממושך ולניתוח. בגין מעשים אלו הואשם המערער בשתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה ובנשיאת נשק.

2. לאחר הליך גישור, הגיעו הצדדים להסכמה לפיה המערער יחזור בו מכפירתו, יודה בעובדות כתב האישום המתוקן, ויצהיר לפרוטוקול כי הוא מסכים לגרש את המתלוננת. אשר לעונש הוסכם כי המדינה תעתור להטיל על המערער מאסר בפועל לתקופה שלא תפחת מעשר שנים, מאסר על תנאי ופיצוי לכל נפגעי העבירה ואילו המערער לא יהיה מוגבל בטעונו. המדינה הוסיפה והצהירה לפרוטוקול שאף שהמערער הודה בשלב מתקדם של פרשת התביעה ולאחר שחלק מנפגעי העבירה כבר העידו, יוענק משקל משמעותי להודייתו. בית המשפט התיר את תיקון כתב האישום, אישר את הסדר הטיעון והרשיע את המערער בעבירות שתוארו לעיל.

3. בגזר דינו מיום 6.11.2014 עמד בית המשפט המחוזי על חומרת העבירות, נסיבות ביצוען והשלכותיהן על הנפגעים בציינו כי מן העדויות ששמע עולה כי המערער הוא אדם צעיר שבחר באלימות כדרך חיים ורואה בה פתרון למחלוקות וסכסוכים. הצטיידותו של המערער בנשק חם והשימוש בו בעיבורה של עיר, כך נקבע, מלמדת על תכנון, נחישות וזלזול

בחיי אדם. בית המשפט התרשם כי מערכת היחסים של המערער עם המתלוננת הייתה חולנית וקשה, ולוותה באיומים ואלימות שהשפיעו קשות על חייה של המתלוננת אשר איבדה את בטחונה באנשים, עזבה את עבודתה והעתיקה את מקום מגוריה. בית המשפט ציין כי לשכנה שנפגעה מהירי שביצע המערער נגרמו חבלות חמורות שהובילו לכך שהיא נזקקה לעזרה סיעודית, ורק בתום ארבעה חודשי שיקום שבה לעבודתה, והיא סובלת מכאבים וממצוקה נפשית וכלכלית. עוד עמד בית המשפט על הנכות שנגרמה לו. המונעת ממנו לעבוד וגזרה על משפחתו דלות כלכלית משום שבהיעדר ביטוח רפואי, נותר נ. חייב לבית החולים 48,000 ש"ח, והוא פירט בפני בית המשפט את הקשיים שהיו מנת חלקו עקב האירוע. בית המשפט הוסיף וסקר את עברו הפלילי של המערער ממנו עולה כי האלימות על רקע פגיעה לכאורה בכבודו הפכה לנוהג אצלו. בגרותו, כך נקבע, לא הוסיפה איפוק להתנהלותו וגם המאסר הממושך שכבר ריצה לא פקח את עיניו. אלימותו הלכה וגברה, מעשיו הועצמו והוא בחר לעשות שימוש בנשק חם באזור מגורים. בית המשפט קבע כי יש לקבוע מתחם ענישה הולם לכל מעשה בנפרד – לתקיפה ולגרימת החבלה נושא האישום הראשון ולאירוע הירי וגרימת החבלה בעקבותיו נושא האישום השני. ביחס לאישום הראשון, קבע בית המשפט מתחם עונש הולם בין מספר חודשי מאסר ספורים ל-12 חודשי מאסר בפועל. ביחס לאישום השני קבע בית המשפט מתחם עונש הולם שנע בין 6 ל-10 שנות מאסר. אשר לקביעת העונש בתוך המתחמים, קבע בית המשפט כי לא מצא בנסיבותיו האישיות של המערער נקודת זכות שראוי לזקוף לטובתו ולהקל בעונשו. עברו מכביד, מעשיו חמורים, ורצונו המילולי לפתוח בחיים חדשים מוטל אף הוא בספק, כך נקבע, בהינתן העובדה כי בעבר הביע צער וחרטה על מעשים אלימים שביצע אך חזר לסורו. בית המשפט הוסיף וקבע כי חומרת יתר יש במעשיו של המערער בהינתן העובדה שביצע אותם בשל פגיעה לכאורה בכבודו. בנסיבות אלו סבר בית המשפט כי יש לגזור על המערער עונש ברף העליון של המתחם אך בהתחשב בהודאתו ובקיצור ההליך השיפוטי, החליט בית המשפט שלא לצבור את העונשים אלא להפחית מהעונש שברף העליון מספר חודשי מאסר. בסיכומו של דבר גזר בית המשפט המחוזי על המערער 9.5 שנות מאסר בניכוי ימי מעצרו, מאסר על תנאי לתקופה של 18 חודשים למשך שלוש שנים מיום שחרורו וכן חייבו לפצות את המתלוננת ב-10,000 ש"ח; את השכנה ב-100,000 ש"ח ואת נ. ב-50,000 ש"ח, וזאת בעשרה תשלומים חודשיים ושווים החל מיום 1.1.2015. ככל שהמערער לא יעמוד באחד התשלומים, כך נקבע, תעמוד מלוא היתרה לפירעון מיידי.

4. בקשה לעיכוב ביצוע תשלום הפיצוי שהוגשה לבית משפט זה, התקבלה בחלקה ביום 30.12.2014, ונקבע כי התשלום הראשון יידחה לחודש אפריל 2015 וכי המערער ישלם את הפיצוי ב-20 תשלומים חודשיים שווים.

טענות הצדדים

5. מכאן הערער שבכותרת המופנה כלפי תקופת המאסר שנגזרה על המערער וכלפי סכומי הפיצוי שבהם חויב המערער. לטענת המערער, בניגוד לקביעת בית המשפט המחוזי, הוא מעוניין לפתוח בחיים חדשים והוא מוסיף וטוען בהקשר זה כי במועד הטיעונים לעונש הציג בפני בית המשפט המחוזי אישור כי נישא בעודו במאסר וכי רעייתו הרתה לו. עוד טוען המערער כי בית המשפט ייחס לו את ביצוע העבירות על רקע פגיעה בכבוד המשפחה, אך מעשיו לא בוצעו על רקע כזה וכי טרם ביצע העבירה נושא האישום הראשון, הוא לא נקט כלפי המתלוננת באלימות פיזית. אשר לנסיבות ביצוע העבירות נושא האישום השני, טוען המערער כי ביקש להפחיד את בני משפחת המתלוננת וכי לא התכוון לפגוע במי מהם ובוודאי שלא בעוברת האורח. אשר לגזירת העונש בגין כל אישום בנפרד, טוען המערער כי מדובר בשני אירועים בעלי קשר הדוק שיש לראותם כאירוע אחד והוא מוסיף כי אין לו משאבים כלכליים לשם תשלום הפיצויים שבהם חויב והוא מבקש להפחיתם.

המדינה מצידה סומכת ידיה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי וטוענת כי העונשים שנגזרו על המערער הולמים

ואין להתערב בהם.

6. לאחר הגשת הערעור עתר המערער להוסיף ראייה, בהסכמת המדינה, שהיא מסמכים רפואיים הנוגעים לפציעתו בשל תקיפה בכלא ועוד עתר המערער להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו. בהחלטת השופט י' דנציגר מיום 7.2.2016 נקבע כי הבקשה להוספת הראייה מתקבלת, אך נדחתה בקשתו לעריכת תסקיר. עוד נקבע כי על המדינה להגיש טרם הדיון בערעור את עמדת הגורמים הרלוונטיים בשירות בתי הסוהר לעניין נסיבות פציעתו של המערער, אשר תכלול התייחסות גם להשתלבותו של המערער במהלך כליאתו בתעסוקה או בהליך טיפולי כלשהו בבית הכלא.

ביום 29.3.2016 הגישה המדינה הודעה אליה צורף מכתב מאת קצינת האסירים בכלא שיטה, אשר ציינה כי המערער אכן הותקף ביום 19.5.2015 על ידי אסיר אחר, נחתך בחלקים מגופו ולאחר טיפול בבית החולים הוחזר לכלא. קצינת האסירים ציינה כי המערער לא ביצע עבירות משמעת למעט השתתפות בשביתת רעב עם אסירים נוספים באגף, בגינה נשפט בדיון משמעתי והוסיפה ועדכנה כי בעקבות תקיפתו הועבר המערער לאגף השמור, בו עבר טיפול פרטני שעמו שיתף פעולה וכי הוא צפוי להשתתף בקבוצת טיפול באגף. בהודעה שהוגשה על פי הוראתנו ביום 20.9.2016, לאחר הדיון בערעור, עדכנה המדינה כי ביום 18.4.2016 נסגר תיק החקירה שנפתח נגד התוקף של המערער בכלא מחוסר ראיות וזאת, בין היתר, נוכח חוסר שיתוף פעולה של האסירים ושל המערער עצמו.

דיון והכרעה

7. ככלל, אין ערכאת הערעור מתערבת בעונשים הנגזרים על-ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין או שהעונש שנגזר על הנאשם חורג במידה משמעותית מרמת הענישה הנוהגת או הראויה במקרים דומים (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009)). כך בכלל וכך בפרט כאשר העונש שנגזר מצוי בתוך טווח הענישה שעליו הוסכם בין הצדדים במסגרת הסדר טיעון, שאז נדרשות נסיבות מיוחדות וחריגות ביותר על מנת שערכאת הערעור תתערב בעונש שנגזר (ע"פ 4921/11 דלאשה נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (9.7.2012)). המקרה שלפנינו אינו נמנה עם אותם מקרים מיוחדים וחריגים המצדיקים את התערבותה של ערכאת הערעור.

כפי שעולה מעובדות כתב האישום בהן הודה המערער, במהלך התקופה בה היה בן זוגה של המתלוננת הוא שלל ממנה את חירותה, הורה לה שלא לצאת מביתה ללא ליווי, בלש אחריה, הורה לה מה ללבוש ועם מי להתראות. התעמרות המערער במתלוננת הגיעה לשיאה באירוע המתואר באישום הראשון בו תקף אותה המערער אך משום שיצאה ללא אישורו מביתה על מנת לסעוד את אחותה בבית החולים. התנהגותו האלימה והבריונית של המערער הלכה והסלימה עם ביטול האירוסין. אז הצטייד באקדח וירה לעבר בני משפחתה של המתלוננת בכוונה לפגוע בהם, פגע באחד מבני המשפחה וכן פגע קשה בעוברת אורח והסב לה נזקים חמורים שימשיכו ללוותה תקופה ארוכה. גרסתו המיתממת של המערער בשלב הערעור לפיה לא התכוון לפגוע בבני המשפחה אינה תואמת את עובדות כתב האישום שבהן הודה ואף לא את נסיבות ביצוע העבירות ותוצאותיהן. המערער הצניע בערעורו את עברו הפלילי המכביד ואת העובדה שריצה תקופות מאסר ממושכות ("רבע מחייו" כלשונו בשלב הטיעונים לעונש) בגין עבירות אלימות. בית המשפט המחוזי עמד בהקשר זה על הרשעתו בשנת 2004 (ת"פ 40341/03) בדקירת דודתו בראשה, בעורפה, בחזה ובבטנה כשהוא מותיר אותה מתבוססת בדמה, אירוע שבגיניו נגזרו עליו 4.5 שנות מאסר. בניגוד לטענת המערער, בית

המשפט לא התעלם מהרצון שהביע המערער לפתוח בחיים חדשים, אך קבע כי הוא מטיל בכך ספק נוכח דברים דומים שהשמיע בפני בית המשפט המחוזי בתל-אביב טרם מתן גזר הדין בת"פ 40341/03 הנ"ל, אשר לא מנעו ממנו את ביצוע המעשים האלימים והקשים בהם הורשע בעניינו. מסקנה זו הגיונה עימה ואין להתערב בה.

8. בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה היתרה הנילוות לשימוש בנשק חם באזור מגורים ועל החובה להעניש בחומרה את מבצעי העבירות הללו, כדבריו של השופט א' א' לוי בע"פ 6493/05 מוסא נ' מדינת ישראל (22.2.2006):

"המערערים עשו שימוש בנשק חם על רקע סכסוך שפרץ בין משפחותיהם, תוך שהם מתכוונים לגרום חבלות ופציעה לזולת. ירי מסוג זה, ובמיוחד כשהוא מתרחש באזור מגורים, כרוכה בו סכנה של ממש לחיי אדם, ולא רק לאלה המעורבים בסכסוך, אלא גם לעוברי אורח תמימים. הנכונות של המערערים לעשות שימוש בנשק חם, ותהיה המחלוקת ביניהם אשר תהיה, היא המלמדת על מסוכנותם, ומכאן הצורך לנהוג בהם ביד קשה, דבר המתחייב גם מהצורך להרתיע את הרבים" (שם, פסקה 2).

העונש שנגזר על המערער אינו חורג מהענישה במקרים של הרשעה בחבלה בכוונה מחמירה (השוו: ע"פ 5998/14 מדינת ישראל נ' פלוני (2.7.2015)) והתוצאות החמורות של מעשיו במקרה דנן מצדיקות את העונשים שנגזרו עליו. אשר לטענות המערער כי היה מקום לגזור את העונש לגבי שני האישומים כאירוע אחד, גם אם אניח לטובת המערער כי יש לקבל את טענתו בהקשר זה - ואינני קובעת זאת - אין בכך כדי להועיל לו משום שבית המשפט גזר את העונשים בגין שני האירועים בחופף ולא במצטבר. תקיפתו המצערת של המערער בכלאו ויתר הנסיבות האישיות שצוינו בערעור אף הן אינן מצדיקות בעיניי התערבות בעונש שנגזר עליו.

9. אשר לפיצויים שבהם חויב המערער - סכום הפיצויים תואם את חומרת המעשים שבהם הורשע ואת הנזקים שנגרמו לכל אחד מנפגעי העבירות. על כן, גם בסכומי הפיצוי אין מקום להתערבותנו.

מכל הטעמים המפורטים לעיל, דין הערעור להידחות וכך אנו מורים.

ניתן היום, כ"ה באלול התשע"ו (28.9.2016).

שופט

שופט

שופט